

Elephant Adventure

WILLARD PRICE

අලි අතේ දඩයම

අනුවාදය
විජයරත්න දොළචන්ත
MUSESBOOKS®

MUSESBOOKS

01

අලි සමඟ වාද විවාද එපා

සද්දන්ත අලියෙක් මඟ අවහිර කරගෙන සිටියේය. අයියා මලෝ දෙදෙනා අධික බැවුමක් සහිත මගේ ඉහළ නඟිමින් සිටියදී, එක්වරම අඳුරක් පැතිරුණේ හිරු වලාකුළකට මුවාවීම නිසාවෙනැ'යි සිතූහ. එහෙත් හිරු මුවාවී ඇත්තේ වලාකුළකට නොවන බව ඔවුන්ට දැන, දකගත හැකි වූයේ හිස ඔසවා බැලූ විටය.

දෙසොයුරන් නඟිමින් සිටි හෙළ ඉස්මත්තේ පාර අවුරා නැඟිසිටි දෑවැන්ත අලියෙකි. සද්දන්ත හස්ති රාජයෙකි. ඔවුන් මින් පෙර කවම කවරදාකවත් දක නොතිබූ අන්දමේ සුවිසල් ඇතෙකි ඒ. ඇතා දකීමෙන් දෙසොයුරන් මෙන්ම, දෙසොයුරන් දකීමෙන් ඇතාද මවිතයට පත්වූ ලෙසකි. ඇතා හිටිවනම පාර මැද නැවතී, වේගයෙන් ඇසිපිය හෙළමින්, ඔවුන් දෙදෙනා දෙස බලා සිටියේය. උඟ තරහින් ගොරවමින් ඉදිරි මඟ දිසාවට හොඬවැල දිගු කරමින් ඉව ඇල්ලුවේය. විසල් කුළු දෙකක් බඳු උගේ දෙකන් පෙනී හකුළුවාගෙන, ගෙල දෙපසට තද කරගෙන තිබිණි. විටින්විට උඟ ඒවා හකුළුවමින්, දිගහරිමින් සිටියේ විශාල උද්‍යාන කුඩ යුගලයක්, නවන්නාක් දිග අරින්නාක් මෙනි.

හිස දෙපසින් වූ උගේ දෙකන් පෙනී කොතරම් විශාල වීද යත්, ඒවා කැම මේසයක මතුපිටට ගතහොත්, අට දෙනෙකුගේ කැම මේසයකට වුව

මනාව සැහේ. දෙකන් පෙනී දෙපසට විහිදා ලූ විට අඩි දහහතරක් පමණ විය හැකිය.

හල් හන්ටි දැවැන්තයාගේ රාජකීය තේජස්වී විලාසයෙන් වගීකෘතව බලා සිටියත්, ඔහුගේ සොහොයුරු රොජර් හන්ට්ට නම් මේ උගේ ගරු ගාමිහීර උදාරම් ලීලාව අගය කරමින් බලා සිටීමට වේලාවක් නොවේ.

“ඉක්මන් කරලා මෙතනින් පැනගන්ට බලමු.” ඔහු යෝජනා කළේය.

“කොහාටද?” මඟ දෙපස සන බිත්ති මෙන් වැටී ඇති වන ළැහැබිය. ඉදිරියෙන් මඟ අවුරා සිටින හස්ති රාජයාය.

“ආපස්සට දුවමු.” යළිත් රොජර් කීවේය.

“ඒක හරියන වැඩක් නෙවෙයි. උඟ අපේ පස්සෙන් පන්නාවී. අපිට වැඩි වේගයකින් උඟට දුවන්ට පුළුවනි. එහෙම කළොත් වෙන්තේ අපි දෙන්නා ටොන් හය හතකට යටවෙලා වස්පවෙන එක විතරයි.” හල් කීවේය.

“ඔහොම අනංමනං හිත හිතා ඉඳලා හරියන්නේ නෑ. අපි කොහොමහර් පණ බේරාගන්න බලමු.”

මෙතෙක් කුමක් කළ යුතුදැයි තීරණයක් ගත නොහුණු විටෙක මෙන් දෙගිඩියාවෙන් පසුවූ සද්දන්තයා එකවරම හොඬය ඔසවා, කට බලියා, පරිසරය දෙවනත් කරමින් කුංචනාද කළේය. බඹ දෙක තුනක තරම් එහා මෙහාවෙන් නැඟි ඒ මරහඬින් අයියා මලෝවරුන්ගේ කන්අඩි පුපුරා යන තරම් විය. සියලුම හිරිවැටී ගියේය. අවට පරිසරයේ තුරු මත ලැග සිටි වඳුරන්, රිළවුන්, සියොතුන් මර බියේ විවිධ හඬ නඟමින් නොසන්සුන් වී ගියේය.

හල් පිටුපස හැරී බැලුවේය. ඔවුන් සමඟ දඩයම් සචාරියට සහභාගි වීමට පැමිණ සිටි කළු ජාතික පිරිස්, අඩි පනහක පමණ දුරකින් එකට ගලී වී බියෙන්ලැලී සිටියහ. උන්ගෙන් එකෙක් පමණක් නිර්භයව හල් පිටුපසින්ම රැඳී සිටියේය. ඒ ජොරෝ නම් වූ ඔහුගේ ප්‍රධාන මං පෙන්වන්නාය. ඔහු අතේ වූයේ අලි වෙඩි තබන තුවක්කුවය. ඔහු එය හල්ගේ අතට දෙන්නට සූදානම් විය. හල් හිස වනා එය ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

“අපි මු පණපිටින් අල්ලාගන්න බලමු.” හල් කීවේය.

හල් උඟ අල්ලාගැනීමට කළ යෝජනාවට ජොරෝ ප්‍රතිචාර දක්වූයේ දත් විළිස්සාලීමෙන් පමණි. ඔහු නිර්භීතයෙකි. ඔහු සමඟ සිටින අනිත් උන්ද එකවාගේ නිර්භීත උන්ය. මේ සනා පණපිටින් අල්ලාගන්ට සිතන්ට පළමු, තම තමන් පණපිටින් සිටිය යුතු නොවේදැයි ඔහු කල්පනා කළේය. කළු ජාතික සහායක පිරිස ඉදිරියට හෝ පසුපසට හෝ යාමට බියෙන් ගල්ගැසී ගත්වනම සිටියහ. ‘සඳ අරණට’ ආවේණික අරුම පුදුම සනසැරේට වැටී තිබුණ වන බුටුවන්, ගමන්මඟ දෙපස බැඳී තාප්පයක් බඳුය. කෙසේවත් දිවගොස් නම් මුගෙන් බේරීගැනීමට නුපුළුවන් බව හල් දන්නේය.

පසුපසට ගොස් නම්, බේරීමට තරම් කාලයක් වේලාවක් ඇත්තේවත්, සද්දන්තයාගෙන් ඒ සඳහා කාලයක් වේලාවක් ලැබෙන්නේවත් නැති බව හල්ට සිකුරුය. පොළොව පළාගෙන යන්නට හැකි නම්? එහෙත් එය කළ හැකි දෙයක් නොවේ.

දැනට ගැලවීමට ඇති එකම මඟ, ඉහළට යෑමය. ඉහළට යෑම කළ හැකි දෙයක්ද? “රොජර්, බේරෙන්නට තියෙන එකම මඟ ඉහළට යෑම. ඉක්මන් කරපන්. ඉක්මන් කරපන්. මගේ කරට නැගිලා ඔය ගහෙන් පහතට එල්ලා හැලෙන මාලුවා වැලේ එල්ලියන්.” හල් කියද්දී රොජර් වහා ක්‍රියාත්මක විය. ඔහු හල්ගේ කරපිට නැඟී, ගහෙන් එල්ලා හැලෙන වැලක් අල්ලාගෙන ඉහළට නැගිණ. නිරක්ෂය ආශ්‍රිත වනාන්තරයෙහි අනන්තවත්, ඉහළ ගස් මුදුන්හි එහි, ගැලනී, වෙළී, පහතට එල්ලී හැලෙන වැල් එමට තිබේ. මේවා බෙහෙවින් ශක්තිමත්ය. නැව් කඹවලට නොදෙවැනි තරම් සවිමත්ය.

රොජර් වඳුරෙකු මෙන් ඉහළට, ඉහළටම වැලේ එල්ලීගෙන නැගගත්තේය. සද්දන්තයා රොජර්ගේ මේ අරුම පුදුම සරඹ ක්‍රීඩාව දැක්මෙන් මවිනයට පත් වූ ලෙසින්, ඔහු දෙස බලාගෙන සිටියේය.

“ජොරෝ, බලා ඉන්න එපා. ඉක්මන් කරපන්. උඹන් ඒ විදියට උඩ නැඟියන්.” හල් තම හිතවත් මඟ පෙන්වන්නාට කීවේය.

“නෑ මාස්ටර්, මාස්ටර් ඉස්සෙල්ලා නඟින්න. මං ඊට පස්සේ.” ඔහු කීවේය.

“ජොරෝ, මෙනන වාද කර කර ඉන්න වෙලාවක් නෑ. ඉක්මන් කරපන්. මං කියන විදියට කරපන්.” හල් තරමක් සැරෙන් කියද්දී ජොරෝට එකඟ නොවී සිටිය නොහැකි විය. ඔහු වහා තුවක්කුව කපේ එල්ලාගෙන, හල්ගේ උරහිසට නැඟී, රොජර් මෙන් ඉහළට නැගගත්තේය. ජොරෝ උඩ නඟිනුද ඇතා ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටියේය.

තවත් බලා සිටියොත් අනෙකාත් ඉහළ නැගෙනැගී සිඟු විටෙක මෙන්, සද්දන්තයා අඩියක් ඉදිරියට තිබිබේය. ඒ සමඟම උභය දිගින් හොඬය ඉහළට ඔසවා කුංචනාදයක් කළේ පරිසරය දෙවනත් කර හරිමිනි.

“මාස්ටර්, මාස්ටර්... ඉක්මන් කරන්න. ඉක්මන් කරන්න.”

ජොරෝ වැලක තොණ්ඩුවක පයක් පටලවාගෙන, හිස පහතට දමා හල්ට අතක් දිගු කරමින් කැඟුවේය. හල් උඩ පැන ඔහුගේ අතේ එල්ලී ඉහළ නැඟුණේය.

සද්දන්තයා මුලින් කළාක් මෙන් සරඹ සංදර්ශනය නරඹමින් සිටින්නට කල්පනා නොකළේය. උභය වහා ක්‍රියාත්මක වූයේය. හල්ට ඔහුගේ කලිසම් කකුල දිගේ ඉහළට උණුසුම් වාෂ්පයක් නැගෙන්නා සේ දනුණේය. ඔහුගේ එක් පාදයක්, කිසියම් මෘදු, එහෙත් සවිමත් ග්‍රහණයකට හසුවී ඇති ලෙසක් වැටහී ගියේය. ඇත් රජා හල්ගේ පාදයක් එකුමාගේ හොඬය කෙළවරින් අල්ලාගත්තේය.

දැන් ජොරෝ ඉහළට අදියි. ඇත් රජා පහළට අදියි. ඇතාගේ හොඳය හල්ගේ පාදයේ දෑවටි තිබෙන්නේ යාන්තමින් වුවත්, ජොරෝගේ ඉහළට ඇදීමට වඩා ඇතාගේ පහළට ඇදීම වේගවත්ය. දැන් දැන් තමා දෙකට ඉරි, ජොරෝ අතේ කඳ කැල්ලත්, ඇතාට ඉගටියෙන් පහළත් හිමිවනු ඇතැයි හල්ට හැගෙයි. මෙතරම් වේදනාකාරී අසිරු අඩියකට, අකල් මරණයකට ගොදුරු වීමට ආසන්න අවස්ථාවකට පත්ව සිටියදීත්, හල්ට තමාගේ සිරුර රබර් පටියක්, එසේත් නැත්නම් ඉලාස්ටික් පටියක් මෙන් ඇදෙන අයුරු දැනෙද්දී, හැගෙද්දී, මුව'ගට නැඟුණේ මද සිනාවකි. මෙතුඩක් මරබියෙන් ගැහෙමින් කරකියා ගතහැකි දෙයක් නොහී, මේ මාරාන්තක ක්‍රීඩාව දෙස බලා සිටි රොජර්ගේ මුහුණේද සිහින් සිනා ඉරක් ඇඳී ගියේය.

'දැන් නම් මගේ උස අඩි හතක් විතර වෙලා ඇති.' හල්ට සිතුවේය. එහෙත් අඩි හතක් නොව අටක් උස ගියත්, ඒ උස ඇතිව ජීවත්වන්නට නම් වාසනාවක් ලැබෙතැයි ඔහුට ඒ සමඟම නොසිතෙයි. ජොරෝගේ දැනේ වීරිය ඉක්මවා ඇතාගේ හොඳයේ ශක්තිය වැඩි වුවහොත්, අඩි හත අට උස කෙසේ වෙතත්, තමාගේ සාමාන්‍ය උස වූ අඩි හය එක්කවත් ජීවත්වන්නට අවස්ථාවක් නොලැබෙන බව ඔහුට වැටහෙයි.

ඇත් හොඳයට දිනුම ලැබුණොත් තම සිරුර සිහින්, තියුණු තුඩු ඇති දළ දෙකින් ඇස් වට්ටියක් මෙන් සිදුරු වී යනු සිකුරුය. එසේත් නැත්නම් ටොන් හය හතක බරකින් තෙරපී වප්ප වී යනු නොඅනුමානය.

එවිටම ජොරෝගේ පිරිස එතැනට කිට්ටු කළේ යටිගිරියෙන් හූ කියමින්, මරහඬ නඟමින්, බෙලෙක්කවලට තට්ටු කරමින්, එකැස් බෙර හඬනළමින්, සද්දන්තයාගේ අවධානය වෙනතකට යොමු කරවා ගැනීමටය.

එහෙත් ඒ හැම කලබැගැනියකටම ඇතාගේ ප්‍රතිචාරය වූයේ හල්ගේ පාදයේ ග්‍රහණය අත නැරම මාරක කුංචනාදයක් නැංවීම පමණි.

ඇත්ත වශයෙන්ම ඒ අවස්ථාවේ ඇතාගෙන් නැඟුණේ සුපුරුදු කුංචනාදයක්ම යැයි කිව නොහේ. මෙවන් සද්දන්තයකුගෙන් පිටවෙතැයි කිසිසේත්ම සිතිය නොහෙන අන්දමේ හඬකි. මෙවන් මොහොතකදී උගෙන් ඕනෑම කෙනෙක් බලාපොරොත්තු වන්නේ අධික කෝපයෙන් නැඟෙන ගෙරවිල්ලකි. එහෙත්, මේ හඬ නම් වේගයකින් හා මහා හඬකින් නැඟුණක් ගෙරවිල්ලකට නොව, වඩාත් හුරු වූයේ වේදනාවකින් නැඟෙන කෙදිරිල්ලකටය. සද්දන්තයාගේ සිරුරේ ප්‍රමාණය අනුව නම් උඟ වෙතින් නැඟිය යුතු වන්නේ කේශර සිංහයන් දහ දොළොස් දෙනෙක් එක විට ගර්ජනා කරන විටෙකදී මෙන් බිහිසුණු හඬකි. දැන් ඇසුණ මේ හඬ නම්, කොච්ඡන් විශර්චන් ගැහැනියකගේ හඬක් වැන්න. ඒ හඬේ කෝපයද මුසුවී තිබේ. අසා සිටින්නන්ගේ සිරුරේ රෝම කුප නඟා සිටුවනසුලු විය. හිතියෙන් මුසපත් වනසුලු විය.

මේ අතර පිරිස් නගන අඬහැරය උඟට රිස්සුම් නොදෙන ලෙසක් පෙනී ගියත්, උඟ මිනිසුන් මෙන් වැඩ අතා ගන්නට අකැමති ලෙසකි. 'එක් වරකට එක වැඩක් පමණයි.' ප්‍රතිපත්තියේ උඟ දැඩිව පිහිටා සිටින ලෙසකි. 'මං උඹලා කොයි කවුරුත් ගැන පස්සේ බලාගන්නම්. දැන් මේ වැඩේ අභවයක් කරලා ඉන්න ඕනෑ ඔක්කෝටම ඉස්සෙල්ලා' කියන්නාක් ලෙසින්, උඟ හල් අභහැරීමට කල්පනාවක් නැත. දැවැන්තයා හල්ගේ පය අභහැරියේම නැත. උඟ පහළට අදියි. ජොරෝ ඉහළට අදියි.

මේ අතර ඉහළින් කිසියම් බුරුලක් ඇතිවන්නාක් මෙන් හල්ට දැනිණ. ජොරෝගේ පය පටලවාගෙන සිටි, වැලේ තොණ්ඩුව බුරුල් විගෙන යයි. යම් හෙයකින් වැලේ තොණ්ඩුවෙන් ජොරෝගේ පය ගිලිහී ගියහොත් මුහුණපාන්නට වන හෙයියම්මාරුව සුළුපටු එකක් නොවේ. හල්, ජොරෝ දෙදෙනාම බැරවෙලාවත් බිම වැටුණොත්? ඔවුන්ගේ දඩයම් සවාරිය කෙළවර වන්නේ හස්ති රාජයාගේ පාදය යටිනි.

"ජොරෝ මාව අතැරපන්. මේ විදියට ගියොත් මං විතරක් නෙවෙයි, උඹත් අමාරුවේ. අතැරපන්. මගේ අත් අතැරපන්!" හල් කැගැසුවේය.

මෙතුමක් හල්ගේ මොන නියෝගය පිළිපැද්දත්, සුවච කීකරු දාසයෙකු මෙන් ඕනෑම අණකට අවනත වුවත්, ඔහු මේ නියෝගය නම් නොපිළිපැද්දේය. ඔහු ඒ වෙනුවට කළේ හල්ගේ දැත් තව තවත් දැඩිව ග්‍රහණයට ගැනීමයි.

මේ අතර තවත් යමක් ලිස්සා, ගිලිහී යාමට සූදානම් වන ලෙසකි. ඇත් හොඬ ඩැහැගෙන තිබෙන හල්ගේ පාදයේ බුටි සපත්තුව මැහුම් දෙදරා පිපිරී බුරුල් වනු ඔහුට දැනෙයි. එක්කෝ එය හල්ට බැරිවීමකින් හරියට ගැටගසා නොතිබුණා විය හැකිය. එසේ නැත්නම්, නිෂ්පාදකයාගේ මැස්මේ කිසියම් අඩුපාඩුවක් තිබී ඇතිවාක්ද විය හැකිය. ඒ කොයි එක කොහොම වුණත් මේ අවස්ථාවේ ඒ සුළු වරද ඔහුගේ වාසනාවට හේතුවක් වීමට කරුණු යෙදී තිබේ. එහෙත් අනෙක්අතින් ඔහුට තම බුටිස් කුට්ටිමෙන් එකක් අහිමි වන ලකුණුද පෙනේ.

ඇත්ත වශයෙන්ම මේ හල් ළඟ තිබූ, ඉස්තරම්ම වර්ගයේ බුටිස් කුට්ටිමකි. උදා වී ඇති අනතුරුදායක තත්ත්වය අනුව බුටිස් කුට්ටිමෙන් එකක් අහිමිවීමෙන්, අහිමිවීමේ තර්ජනයකට මුහුණ පා ඇති ඊට වඩා වැඩි අගයකින් යුතු දෙයක් ඉතිරිවීමට ඉඩ තිබේ. ඔහු කකුල අඹරවා, කරකවා බුටිස් සපත්තුව ගිලිහී යෑම පහසු කිරීමට උත්සාහයක් දරුවේය. ඇත් රජාගේ ඇදීම නිසා එය වඩාත් පහසු වූයේය.

හල් වහා කකුල ඉහළට ඇදගත්තේය. ජොරෝ ඔහු වැලක එල්ලී ගන්නා මානයට ඇදගත්තේය. ඉන්පසු දෙදෙනාම ඇත් රජාගේ 'කළු සර්පයාගේ' ළංවීමේ මානයෙන් ඔබ්බට නැගගත්තේය.

ඇතා ඉවක් බවක් නැතිව බුටි සපත්තුවට පහර දෙන්නට විය. උග සමහරවිට හිතාගෙන ඇත්තේ සතුරාගේ කැල්ලක් කඩාගන්නා කියා විය හැකිය. උග එය කිහිප වරක්ම පොළොවේ ගැසුවේය; පාගා දැමුවේය; බිම දමා දළෙන් ඇත්තේය; කටේ දමා ඒ හක්කට මේ හක්කට කරමින් හපා දැමීමේය; අන්තිමේදී බුටි සපත්තුව දිගටම දහ අවුරුද්දක් පාවිච්චි කළාටත් වැඩියෙන්, හප කර දැමීමේ තත්පර දහයක් වැනි සුළු කාලයක් ඇතුළතය. මැනුම් කැඩී, ගැලවී, අඩිය ගැලවී, විසිවී, ඒ මේ අතට නැවී, හැකිලී, එය වරෙක බුටි සපත්තුවක්ව තිබුණු බවක්ද දැනගන්නට නොහැකි අන්දමින් විනාශ කර දැමීමේය.

ඉන්පසු ඇතා එය පොළොවේ වළක් භාරා වළලා දැමීමේය. අලි ඇතුන්ගේ මෙවන් වර්ශාවන් ගැන ඔවුන් මින් පෙර අසා තිබුණත්, උන් ඒවා ක්‍රියාවට නංවනු දුටු පළමු වතාව මේ විය. අලියා තම සතුරා මරාදැමූ පසු දේහය වළ දැමීම හෝ කොළ රොඩු අතු රිකිලි ආදියෙන් වසා දමා ගෞරවනීය භූමදානයක් කිරීම උන්ගේ සිරිතය. උන් ඒ අන්දමින් කරන්නේ ඇයිදැයි කීමට කිසිවෙකුත් නොදනියි. ඒ උගේ සිතිවිලි දැන කියාගන්නට ක්‍රමයක් නොමැති හෙයිනි.

අලියා සම්මිශ්‍ර වින්තාවේගයන් ඇතිවන සත්ත්ව විශේෂයකි. උග විටෙක දරුණුතම කේන්තිකාරයෙකු වන අතර, තවත් විටෙක මෘදුතම කාරුණිකයෙකුද වේ. උග විටෙක ත්‍යාගවන්තයෙකි; විටෙක ඊර්ෂ්‍යාකාරයෙකි; විටෙක කෙළිලොල්ය; විටෙක දරුණුය; ලැජ්ජාශීලී ගතිය මෙන්ම නිර්භයකමද උගට ඇත. බිහිසුණු වන්තා සේම, මුදු මොළොක් බවද උගට තිබේ. ඔබ උග ළඟින් මාරුවන විට, ගණන් ගන්නේවත් නැත. එහෙත් ඔබ උගේ ගමන්මඟ අවහිර කළොත්, එය උග ඉවසන්නේ නැත.

‘අලියාට උග යන ගමන්මගේ අවහිරයක්, බාධාවක් නැතිව යාමට අයිතිය තිබේ.’

අලිකාවේ මංමාවන්හි මෙවන් අනතුරු හඟවන පුවරු බහුලව දක්නට ලැබෙන්නේ ඒ නිසාවෙනි. වෙනත් සතුන් නම් පාරෙන් අයින් වී හෝ ඉවතකට පැන ඉඩ දුන්නත් අලියාගෙන් නම් එවන් හැසිරීමක් බලාපොරොත්තු විය නොහේ. උග කිසිවෙකු හෝ කිසිවක් මායිම් කරන්නේ නැත.

අලියා සමහරවිට උගේ ශක්තිය හෝ තරාතිරම ගැන දැන සිටිනවා විය හැකිය. ඉතින් තමා වැනි බලවතෙක් වෙනත් කාවචන් කුමට මායිම් කරන්නේදැයි උග සිතනවා විය නොහැකිද? මිහිමත වෙසෙන දූවැන්නම බලවතා අලියාය. එමෙන් ඔහුට රාජකීය පෞරුෂත්වයක්ද තිබේ. උග මිනිසුන් දකින්නේ ‘කුරු පුවන්’ ලෙස විය හැකිය. කාරයක හෝ වෙනත් වාහනයක සිටින මිනිසාට වුව උගේ විශේෂ සැලකිල්ලක් නැත. වාහනයක නළාවක් හැඩවීමෙන් උග බිය ගැන්විය නොහේ. සමහරවිට උග ඉන් කුපිත

විය හැකිය. එවන් අවස්ථාවන් බොහෝ විට කෙළවර වන්නේ මිනිසා මෙන්ම වානනයද ප්‍රහාරයකට ලක් වී සුනු විසුනු වීමෙනි.

මිනිසාට තමා අසල හැසිරෙන මැස්සෙකු මදුරුවෙකු යම්සේද, අලියාට උග්‍ර අසලින් යන එන මිනිසාද එවැනිය. මිනිසෙකු හෝ වේවා සතෙකු හෝ වේවා අලියාට තරහ ගොස් මරාදමු පසු සනාට ගෞරවනීය අවසන් කෘත්‍යයක්, භූමදානයක් සිදු කරන්නේය. හල්ගේ බුට්ස් සපත්තුව ආදාහනය කළ මේ කඳුකර දවැන්තයා, අපට පරිසරයේ සුලබ පෙඳ හා පාසි තොගයක්ම ගෙනැවුත්, සපත්තුව වළ දමූ තැනට උඩින් ඇතිරුවේය. ආදාහන කෘත්‍යය අවසන් වූයේ එය මුළුමනින්ම වැසිහිස පසුවය.

“දන් ඉතින් උග්‍ර යන්ට යයි මගේ හිතේ.” රොජර් කීවේය.

“නෑ, මට නම් ඒක සැක සහිතයි. අලියා එහෙම ලේසියෙන් අමතක වෙන ජාතියේ එකෙක් නෙවෙයි.”

“උග්‍ර අප අමතක වුණා කියලා හිතන්න එපා. අනිත් එක එයා යනවට අපි කැමතින් නෑනේ? අපි කොහොමහර් එයා අල්ලාගන්ට බලමු.” හල් කීවේය.

“අනේ අම්මපා හල්... මට නම් පේන්නේ උඹට ඔල්මාදේ හැදිලා වගෙයි. අපට පුළුවන්ද ඔය සද්දන්තයා අල්ලා මේවිච්ච කරගන්ට?” රොජර් ඇසුවේය.

“ඒයි! හොඳට අල්ලාගනිල්ලා, ඔන්න ඔන්න යාළුවා එනවා.” හල් කීවේය.

සද්දන්තයාට ඔවුන් අමතක වී තිබී නැත. උග්‍ර උඩ බලා ඔවුන් නැඟී සිටි ගස යටට පැමිණියේය.

“එයා ඔය ආවට අපිව අල්ලාගන්ට මිනිහට බෑ. මොකද අලින්ට ගස් නඟින්න පුළුවන් එකක්යැ?” රොජර් කීවේ මුල් ගට සිනාවක්ද නඟමිනි.

“හැබැයි එහෙම හිතන්ටත් එපා. එයාට ගස් නඟින්ට බැරි බව හැබෑව. ඒත් ගස් පෙරළන්ට පුළුවන්. තරහා ගිය, මදකිපුණු අලි වනාන්තරවල පැත්ත පළාතම පෙරළලා, සමතලා කරලා, විනාශ කරලා තියෙනවා මං දැකලා තියෙනවා.” හල් කියද්දී රොජර්ට බියක්ද ඇති නොවුණා නොවේ. උස් ගස්වල අතු ඉති කඩා ගැනීමට හොඳවැල දිග නොවුණු විටදී පවා, ගස බිම පෙරළා කොළ අතු කා දූමීමට අලි පසුබට නොවෙති.

“මේ ගහ මිනිහට විශාල වැඩියි. මේක මහ සද්දන්ත ගහක්නේ.” ඇත්ත වශයෙන්ම රොජර්ට ඕනෑ කලේ මෙවන් අදහසක් අනෙක් අයට කියාපානවාටත් වඩා, තමාටම කියා ගනිමින් සිත සතුටු කරගැනීමය.

“මට නම් රොජර් උඹේ අදහස අනුමත කරන්න අමාරුයි. මේ ගහ විශාලට වැඩුණත් මේවායේ මුල් ඒ තරම් පොළොව යටට කාවදින ජාතියේ ගස් වර්ගයක් නෙවෙයි. කොයිකටත් තදින් අල්ලාගෙන හිටපල්ලා.” හල් කියා කට ගන්නවාත් සමඟම, සඳ අරණේ කඳුකර සද්දන්තයා, ගසේ

කඳට හිස තබා වැරෙන් තල්ලුවක් දුන්නේය. ගස දෙදරුම් කා සෙලවී ගියේය.

ඊළඟට අඩි කිහිපයක් පස්සට ගිය උඟ, පොරට වැටුණ කුළු මීමෙකු මෙන්, හොඬය ඔසවා වනය හෙල්ලුම් කා යන කුංචනාදයක් නගමින්, තම ටොන් හය හතක් බර සිරුරේ මුළු වැර යොදා පොළොවෙන් අඩි දොළහක් පමණ උසින් ගසේ කඳට සුවිසල් හිස තියා යළිත් වරක් තල්ලුකර හැරියේය. 'ක්ර... ක්රාස්... ක්රැෂ...' හඬකුත් සමඟ ගස වෙවුලුම් කා ගියේ පරණලා පතක් මෙනි. ගසේ මුදුන් අකුවල සිටි රිලා, වඳුරු, දඬුලේන් සත්තු රැන් පිටින් වෙනත් ගස්වලට පැනගත්හ. කලබලේට පැනගන්නට ගොස් වඳුරෙක් දෙන්නෙක් බිමටද වැටුණේය. උන්ගෙන් එකෙක් ඔළුව මතට වැදුණ පොලු පහරකින් අඩපණ වී හෝ මුළු පණම නැති වී ගොස් ගෝත්‍රිකයෙකුගේ කරේ රැඳුණේය.

ඇතා තම වෑයම අත්හළේ නැත. තෙවැනි, සිව්වැනි වතාවටත් ගසට පහර එල්ල වීණි. එහෙත් ගස දෙදරුම් කමින් සෙලවෙනු විනා, පෙරළෙන්නේ නැති ලෙසකි. දැවැන්තයා මොහොතක් කල්පනා කළේය. ඉන්පසු උඟ පොළොවට දළින් ඇත ගසේ මුල් එකින් එක ගලවා දමන්නට වූයේය. මේ සියල්ලක් සිදුවෙමින් තිබෙන අතරතුරේ, හල් නිහඬව බලා නොසිටියේය.

"ටොටෝ, දම්වැල ගනින්න." ඔහු ගස උඩ සිටම කැඟුවේය.

මේ මොහොතේ කළ යුත්තේ කුමක්දැයි ඔවුහු දැන සිටියහ. කුළු මීමුත්, රයිනෝසරයන් මෙන් අලි ඇල්ලීමට හිසට මද ගසන ක්‍රමයක් නැත. පසු පාදය ඔසවන අවස්ථාවක් බලා, මන්දක් හෝ නොණ්ඩුවක් දැමිය යුතු වේ. සටන පවතින ඉසව්වේ වැවී තිබුණ පෙඳ හා පාසි, බිම් වනස්ස ආදිය ගල් තළන මෝලකට අසු වූ විටක මෙන් පොළොවටම සමතලා වී ගොස් තිබේ. මුළු අවධානයම කරමින් සිටින වැඩය කෙරෙහි යොදමින් සිටි සද්දන්තයාගේ පිටුපසින්, ටොටෝ හා ඔහුගේ පිරිස් උගේ පස්සා කකුලට දම්වැල් නොණ්ඩුව රිංගවාගැනීමේ අවස්ථාව ලැබෙනතුරු කුරුමානම් අල්ලමින් පසු වූහ. මුල් කිහිපයක්ද ගලවා දැමීමෙන් පසු, බුල්බෝසරයෙන් එල්ලවන ප්‍රහාරයන් දරාගත නොහෙන වනස්පතිය තවදුරටත් හිස කඳ කෙළින් කරගෙන සිටීමට නොහැකි තරම් අසීරු තත්ත්වයකට පත්වී සිටියේය. ගස මුදුනේ සිටි අන් සියලු සතුන් දැන් වෙනත් වෙනත් ගස්වලට පැනගෙන හමාරය. හල්, රොජර්, ජොරෝ තිදෙනාද පුළුවන්කමක් තිබුණි නම් ඒ ක්‍රමයම අනුගමනය කරනවා ඇත. ඔවුන්ට කළ හැකිව තිබූ එකම දෙය වූයේ, ගස තදින් බදාගෙන පසුවීම පමණි.

දම්වැල් එක් කෙළවරක් ගල්කුළක පටලවා, අනෙක් කෙළවරින් මලපුඩුවක් සාදා ඇතාගේ පස්සා කකුල සමීපයෙන් තැබූ ටොටෝ වහා ඉවත් විය. ඇතා ඉදිරියට පස්සට ගමන් කරමින්, ගහට අනිමිත් පෙරළා

දුමුමට වලිකමින් සිටියි. දැන් කොයි මොහොතක හෝ උග්‍ර මලසුදුව මතට පා තබනු නොඅනුමානය. ටොටෝගේ පිරිස ඇතා ළඟට කිට්ටු කළේ උගේ අවධානය වෙන්තක යොමු කරවාලීමේ උත්සාහයක නිරත වෙමිනි.

ගස මත සිට සියල්ලක් බලා සිටින හල්, පිරිස ඇතා ළඟට කිට්ටු වනවා වැඩි බව තේරුම් ගත්තේය. යම් හෙයකින් උග්‍ර ආපසු හැරී හොඳ වැනුවොත් පිරිසේ එකෙකු දෙන්නෙකුගේ අවසානය එය විය හැකි බව ඔහු දන්නේය.

“ජොරෝ, උඹ කොයි එකටත් තුවක්කුව මානාගෙන සූදානම් පිට හිටපන්. හැබැයි ඔන්න මං කියනකම් වෙඩි තියන්නේ එහෙම නෑ.” හල් උපදෙස් දුන්නේය.

ජොරෝ කානු දෙකේ .500 තුවක්කුව, අවශ්‍ය වුවහොත් ඇසිල්ලකින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සේ අටවාගෙන බලා සිටියේය.

“කෝ, ඔක මට දෙන්න.” රොජර් තුවක්කුව තමා අතට ඉල්ලුවේය.

ජොරෝ, හල් දෙස බැලුවේය. හල් එක් ඇසකින් ඉඟියක් කර දෙපසට හිස වැනිය. බරපතළ මේ තුවක්කුව අවුරුදු දහතුනක ළමයෙකුට පහසුවෙන් ආම්බාන් කළ හැකි මෙවලමක් නොවේ. හල්, ජොරෝ දෙදෙනාගේ ඉඟි බිඟි, ක්‍රියා ප්‍රතික්‍රියා දුටු රොජර්ට කරුණු තේරුම් ගැනීමට අසීරුවක් නොවීය. ඇත්ත වශයෙන්ම අලියෙකු මරාදැමීමට ඔහුට ඇති විශේෂ ආශාවක් නැත. එහෙත් මුට වෙඩි තැබීමට අවශ්‍ය වුවහොත් එය තමා කළ යුතුයැයි ඔහුට නිකමට සිතුවිල්ලක් ඇති විය.

“අනේ අනේ හල්... උඹේ හිතේ මං ඔය තුවක්කුව කලින් පාවිච්චි කරලා නෑ කියලද? උඹට මං ඔට්ටුවක් අල්ලලා, යාර දෙසීයක් ඇතින් තියෙන සාඩින් ටින් එකකට ටක්කෙට වෙඩි තියලා පෙන්නන්නටද? එහෙව් එකේ මහ විශාල ගෙයක් තරම් ලොකු ඔය සද්දන්තයාට ඉලක්කේ ගන්ට උඹේ හිතේ මට බැරිවෙයි කියලද?” රොජර් කීවේය.

හල් ජොරෝට කළ ඉඟියෙන් කානු දෙකේ .500 තුවක්කුව රොජර් අතට හුවමාරු විය. සෑහෙන බරකින් යුතු තුවක්කුව වැනෙන ගසක් මතුපිට සිට වාකුල් කරගැනීම එතරම් පහසු කාර්යයක් නොවීය.

හල් අනුමාන කළ දේ සිදුවීමට යන ලෙසකි. තමාගේ පසුපසින් සිට මීමැස්සන් රංචුවක් මෙන් කන් කරව්වල් කරන ටොටෝගේ පිරිස සද්දන්තයා නොරිස්සුවේය. උග්‍ර පස්ස හැරී පිරිස දෙස කෝපාවිෂ්ට බැල්මක් හෙළුවේය. ඉන්පසු උන් හඹා ලුහුබදින්නට විය. පිරිස හිස් ලූ ලූ අත දිවගියහ. වණ්ඩ මාරුතයකට හසු වූ පරණලා පත් මෙන් විසිර ගත්හ. ඒ සමඟම .500 ගිනිඅවියේ ගිහිරුම් හඬ වනය දෙවනත් කරමින් පැතිර ගියේය. බකල් ගැසූ සද්දන්තයා කන්දක් කඩා වැටෙන්නාක් මෙන් පැත්ත වැටුණේය.

රොජර් ගසෙන් බිමට බසිමින් සිටියේය. මෙතෙක් වේලා මරබියෙන් ගැහෙමින්, දෙපා වෙවුලමින් ගසේ ලැග සිටි රොජර් බිම දෙපා තබන තෙක් ඉවසුම් නැතිව සිටියේය. ඉදිරිපස මුල් බූරුල් වී, හස්ති රාජයාගේ ප්‍රභාරයෙන්ද බැට කා නළකළයක් මෙන් සැලෙන ගසේ, වෙවුලන දැතින් දෙපයින් නැඟී .500 ගිනිඅවියක් පත්තුවීමේදී ඇතිවන ගැස්මද දරාගත නොහී, දැස් නිලංකාර වූ ස්වභාවයක්ද සමඟ රොජර්ට නිතවී නිව්වියක් නැතිව ගියේය. නිරක්ෂයාශ්‍රිත වනයන්හි බහුලව පොළොව වසා වැවෙන අඟල් කිහිපයක් උස පෙඳ පාසි තට්ටුවක් නොතිබෙන්නට, අඩි විස්සක් තිහකටත් වැඩි උසකින් බිමට පතබැවුණ රොජර්ගේ හිස් කබොල්ල සුනු විසුනු වී මොළය සීසිකඩ විසිවී යනු නොඅනුමානය.

හන්ට්වරුන් උත්පත්තියෙන්ම ලබා උපන් ජන්ම දායාදයක් වූ 'වාසනාව' මෙතැනදීද ඔහුගේ පිහිටට අත පා රොජර් බේරා ගත්තේය. 'සද මඩලේ කඳුවැටිය' නොහොත් 'සද අරණ' නමින් හැඳින්වෙන මේ කඳුවැටියට පමණක් සීමා වූ, ඇතැම් විට අඩි පහ හයද ඉක්මවා උසට වැඩෙන, සුමුදු මුදු විල්ලුද පලසක් බඳු පාසි තට්ටුව ඇතුළටම රොජර් කිඳාබැස්සේය. ස්ත්‍රී මෙට්ටයක් මතට වැටී ලෙසක මෙන් ඔහු එකෙණෙහිම වාගේ යළිත් ඉහළට විසිවී, නැවත පහළට කිඳාබැස්සේය. මේ අයුරින් ක්‍රමයෙන් බාල වී යන වේගයෙන් තවත් දෙකුත් විටක් ඉහළ පහළ ගොස් නිසල වූ විට, පියවි සිහිය ලද හෝ විමතියෙන් නෙත් දල්වා වටපිටාව බැලුවේ සද්දන්තයා කොහිද කියාය.

වටපිට බැලූ රොජර්ට දකුණට ලැබුණේ, දූවැන්නයා සුවිසල් කප්ගල් කුළක් මෙන් පැත්ත වැටී සිටින අයුරුය. ගෝත්‍රික පිරිස් ටිකෙන් ටික උග්‍ර කිරිටු කරමින් සිටිති. හල් සහ ජොරෝ තවමත් ගසින් බිමට රූටමින් සිටිති. දැණි පණි ගා නැඟිටගත් රොජර් තමාගේ දඩයම ළඟට කිරිටු කර බැලුවේය. මැරුණු ගෝලියාන් දෙස ඩේවිඩ් බලා සිටින දර්ශනය, බලා සිටින්නාට සිහි ගන්වමින් රොජර් ඇතා දෙස බලා සිටියේය.

'ඇත්තෙන්ම මේ වැඩේ කළේ මමද?' ඔහු තමාගෙන්ම අසා ගත්තේය. ඇත්තෙන්ම මේ සද්දන්ත හස්ති රාජයා මරාදැමීම තමන් කළ මහ ලොකු හපන්කමකැයි ඔහුට උපාරුවක්, ආඩම්බරයක්, අභිමානයක් ඇති නොවුණේය. තුවක්කුව කොකා ගැස්සීම මහා ලොකු වීරක්‍රියාවක් නොවේ. මේ සතා පණිපිටින් අල්ලා මෙල්ල කරගන්නට ලැබීණි නම්, ආඩම්බරයක්, අභිමානයක් ඇති කරගැනීමට පිළිවත්කමක් තිබීණි.

ඔහු දූවැන්නයා පරීක්ෂා කළේය. උගේ උරහිසේ ඇති කැඩිගිය හෙල්ලක කොටසක් තිබිණ. එය මලකඩකා තුවාලය පැසවන්නට හේතුවක් වී තිබේ. 'එහෙනම් ඒකයි මු මේ තරම් දරුණු වෙන්ට හේතුව. මිනිස්සු පෙන්නන්නට බැරිවෙලා තියෙන්නෙන් ඒ නිසා වෙන්න ඇති. තුවාලය උග්‍රට සැහෙන වේදනාවක් දීලා තියෙනවා.' රොජර් තේරුම් ගත්තේය.

“මගේ වෙඩිල්ල මුගේ කොහාටද වැදිලා තියෙන්නේ?” රොජර් විමසිල්ලෙන් බලමින් කීවේය.

“මේන් මෙනෙන්ට.” හල් උගේ නළලන පසාරු කර ගොස් තිබූ තැන පෙන්වමින් කීවේය.

හල් සහ ජොරෝ මේ අතර කළේ මහ පුදුම දෙයකි. ඔවුන් දෙදෙනා එකතු වී සතාගේ පසු පාදයට දම්වැල් තොණ්ඩුවක් දමා අගලු ලැවේය.

රොජර් පුදුමයෙන් බලා සිටියේය. මැරුණු අලියාට දම්වැල් තොණ්ඩු දමා මොන එහෙකට බැඳ දමනවාදැයි ඔහු කල්පනා කළේය. ඔහුගේ ව්‍යාකූල මුහුණේ සටහන් ඉරියව් තේරුම්ගත් හල්, මලයා දෙස බලා මඳ සිනාවක් පෑවේය.

“රොජර්, මු තාම මැරිලා නැහැ.”

“මොනවා හල්? මැරිලා නැහැ? මොළය පසාරු කරගෙන වෙඩි උණ්ඩෙකුත් රිංගත් ගිහින් මු මැරිලා නෑ කියලද උඹ කියන්නේ?”

“ඔව් මගේ පුංචි සහෝදරයා... වෙඩි උණ්ඩෙ උගේ මොළේ පසාරු කරගෙන ගියේ නෑ. මුගේ හිසේ ඉහළ කොටස එහෙම්පිටින්ම විශාල කටුවක්. ඒ ඔප්කටුව කොතෙක් හිල් වුණත් උඹ ජීවිත භානියක් නෑ. මොළේ තියෙන්නේ බොහොම යටින්. ඇස් දෙක අතර මැදින්. දැන් මෙයා ඉන්නේ සිහි නැතුවයි. තව මිනිත්තු කිහිපයකින් නැඟිටලා අපූරුවට එහා මෙහා යාවි.”

මෙවන් සද්දන්නයෙක් එකම එක වෙඩි පහරකින් තමාට මරාදැමිය හැකි විණැයි යම් ප්‍රමාණයක අභිමානයක් රොජර්ගේ සිතේ නොතිබුණාමත් නොවේ. ඔහුගේ මුහුණ හැකිළී, පුංචි වී යන ලෙසක් ඔහුට හැඟී ගියේය.

“ඔන්න එහෙනම් පුංචි දඩයක්කාර මහත්තයෝ, ඔයා ඔප්වට ඉලක්කයක් අරන් වෙඩි තියලා මරාදාපු සතාව තව ඩිංගකින් අපි පණ උපද්දෝලා නැඟිට්ටෝනවා.” හල් කීවේ සිනාසෙමිනි.

රොජර් කල්පනා කළේය. ඔහුට තම සොහොයුරාගේ කීම තවමත් විශ්වාස නැත. 500 කුවක්කුවකින් හිසට වෙඩි පහරක් වැදුණ සතෙක්, ඇස් පනාපිට මැරී වැටී සිටියදී, තව මොහොතකින් නැඟී සිටිනවා ඇතැයි ඔහුට නම් ඇදහිය නොහැකිය. ‘හල් මට වැඩිය අවුරුදු පහ හයක් වැඩිමල් වුණා කියලා එයාගේ හිතේ, ඔක්කොම දන්නේ එයා විතරක් කියල’යි රොජර් සිතීය.

හල් කියා ඇත්තේ සත්‍යයක් බව, ඔහුට වටහාගැනීමට වැඩි වේලාවක් ගත කිරීමට වුවමනා වූයේ නැත. කළු ජාතිකයින්ගේ අතර මුහුමුහුවක්, කසු කුසුවක් පැතිර යද්දී පැත්ත වැටී සිටි දැවැත්තයා ගොරොද්ද ඇද දැස් විවර කළේය. ඒ වන විට හල් උගේ උරහිසේ කුඩාලයෙන් මලකඩ කෑ හෙලි කැබැල්ල ඉවත් කර දමා, ප්‍රථමාධාර පෙට්ටියෙන් කිසියම් බෙහෙත් ද්‍රව්‍යයක් දමා අවසන් වූවා පමණකි.

සියල්ලෝම උඟට ඉඩදී එහා මෙහා වූහ. උඟ වටපිටාව බැලුවේ නිදිමත දැසකිනි. ඊළඟට හොඳය ඔසවා මහ හඬින් කුංචනාද කොට ළඟින්ම සිටි මිනිසා හඹා එන්නට විය. එහෙත් උඟට වැඩි දුරක් යන්නට නොලැබුණේ, පය බැඳී දම්වැල නිසාවෙනි. කකුලක් බැඳ ඇති බව දැනගත් සද්දන්තයා කෝපයෙන් වියරු වැටුණේය. උඟ දෙනුත් විටක් ඉහළටත් පහළටත් ගියේය. තෙවැනිවර පය ගසාදැමීමේදී අඟල් පහ හයක ප්‍රමාණයක් කකුලේ රැඳී තිබියදී, දම්වැල කැඩී ගියේය. බිම දිගේ ඇඳී යන්නට තරම් ප්‍රමාණයක් නොවුණත්, පය වටා දම්වැල් තොණ්ඩුව පිටින්ම සද්දන්තයා කැලයට වැඳී නොපෙනී ගියේය.

මඟ දිගට විටින් විට උඟ කැඟසමින් දිවූ හඬ අනුක්‍රමයෙන් නැසී ගියේය.

කැලයට වැදුණු දවැන්තයාගේ හඬ මැකී යත්ම සඳේ කඳු වළල්ලේ - සඳ අරණේ - සුපුරුදු නිහඬතාව රජයන්නට පටන් ගත්තේය. අහස සිඹින තරම් උස ගිරි ශිඛරයන්ගෙන් ගහන මේ කඳුකරය හැඳින්වූණේ සඳේ පිහිටි කඳු යායක් හැටියටය. පළාත් වැසි ගෝත්‍රික පිරිස් මෙපෙදෙස හාස්කම් ඇති අඩවියක් සේ සලකති.

අලි ඇතුන් අල්ලන්නට ගොස්, හිස් අතින් එන්නට සිදුවීම හල්, රොජර් දෙදෙනාම දුර්මුඛ කරලීමට සමත් විය. එහෙත් මේ මොහොතේ දඟකාර රොජර්ගේ මුහුණේ නම් වූයේ එක්තරා විදියක නරුම සිනිවිල්ලක් පාදක කොට උපන් සමච්චල් සහගත සියුම් සිනාවකි.

